

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2562)

เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดประโยชน์กับนักเรียนอาศัยอำนาจตามระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม พ.ศ. 2559 จึงเห็นสมควรออกแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2562) ซึ่งผ่านมติที่ประชุมกรรมการบริหารโรงเรียน ครั้งที่ 26/2564 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 เพื่อให้อาจารย์ทุกคนใช้เป็นแนวในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยแนวปฏิบัติฉบับนี้ให้เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2565 เป็นต้นไป สำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น ซึ่งจะไม่มีผลย้อนหลังต่อนักเรียนที่ยังไม่ผ่านผลการประเมินก่อนปีการศึกษาดังกล่าว

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ดังนี้

1. การตัดสินผลการเรียน

- 1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชานักเรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ
- 2) นักเรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด
- 3) นักเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- 4) นักเรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบความรู้ความสามารถที่แสดงพัฒนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องอีกทั้งต้องสร้างให้นักเรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญในการนำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้นั้นยังเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์และนักเรียนใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือยัง การประเมินในชั้นเรียนซึ่งต้องอาศัยทั้งการประเมินเพื่อการพัฒนาและประเมินเพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน โดยอาจารย์ผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนกล่าวคือให้ทำกายการเรียนรู้ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่นักเรียนรู้ เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุจะต้องหาวิธีการช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสูงสุด การกำหนดเกณฑ์นี้อาจารย์ผู้สอนสามารถให้นักเรียนร่วมกำหนดด้วยได้เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียนการประเมินเพื่อการพัฒนาส่วนมากเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการเช่น สังเกตหรือซักถามหรือการทดสอบย่อยในการประเมินเพื่อพัฒนานี้ควรให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้นักเรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ฉะนั้น อาจารย์ผู้สอนควรนำข้อมูลที่นำมาใช้ปรับวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ในท้ายที่สุดอย่างมีคุณภาพ การประเมินเพื่อการพัฒนาจึงไม่จำเป็นต้องตัดสินให้คะแนนเสมอไป การตัดสินให้คะแนนหรือให้เป็นระดับคุณภาพควรดำเนินการโดยการประเมินสรุปผลรวมเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้และจบรายวิชา

การตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินระหว่างภาคและปลายภาคตามสัดส่วนที่โรงเรียนกำหนด ทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินและให้ระดับผลการเรียน ทั้งนี้ นักเรียนต้องผ่านทุกรายวิชาพื้นฐาน

ผลการประเมินระหว่างภาค (Formative) คือ ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
ผลการประเมินปลายภาค (Summative) คือ ผลการประเมินเพื่อสรุปการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การให้ระดับผลการเรียน

1) การตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การตัดสินผลการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ระบบผ่านและไม่ผ่าน โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินผ่านแต่ละรายวิชาที่ร้อยละ 50 จากนั้นจึงให้ระดับผลการเรียนที่ผ่านสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ แนวทางการให้ระดับผลการเรียน 8 ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังแสดงในตาราง ดังนี้

4	หมายถึงมีผลการเรียนดีเยี่ยม	มีคะแนนตั้งแต่ 80 ถึง 100
3.5	หมายถึงมีผลการเรียนดีมาก	มีคะแนนตั้งแต่ 75 แต่ไม่ถึง 80
3	หมายถึงมีผลการเรียนดี	มีคะแนนตั้งแต่ 70 แต่ไม่ถึง 75
2.5	หมายถึงมีผลการเรียนค่อนข้างดี	มีคะแนนตั้งแต่ 65 แต่ไม่ถึง 70
2	หมายถึงมีผลการเรียนปานกลาง	มีคะแนนตั้งแต่ 60 แต่ไม่ถึง 65
1.5	หมายถึงมีผลการเรียนพอใช้	มีคะแนนตั้งแต่ 55 แต่ไม่ถึง 60
1	หมายถึงมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	มีคะแนนตั้งแต่ 50 แต่ไม่ถึง 55
0	หมายถึงมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	มีคะแนนตั้งแต่ 0 แต่ไม่ถึง 50

ในกรณีที่ไม่สามารถให้ระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับได้ ให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไขของผลการเรียน ดังนี้

“มส” หมายถึง นักเรียนไม่มีสิทธิ์เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจากนักเรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

“ร” หมายถึง รอคการตัดสิน และยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลระหว่างภาค/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน และระบุไว้ในประมวลรายวิชา หรือมีเหตุผลวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้

2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด และให้ผลการประเมินเป็น ผ่านและไม่ผ่าน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 ลักษณะ คือ

- 1) กิจกรรมแนะแนว
- 2) กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย
 - (1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
 - (2) กิจกรรมชมรม

ทั้งนี้ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งข้อ (1) และ (2) สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ (2)

- 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมิน ดังนี้

“พ” หมายถึง ผ่าน คือนักเรียน (1) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2) ปฏิบัติกิจกรรมและ (3) มีผลงานตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด

“มพ” หมายถึง ไม่ผ่าน คือนักเรียน (1) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2) ปฏิบัติกิจกรรมและ (3) มีผลงาน อย่างไรก็ตามไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ประเมินเป็นรายภาคโดยอาจารย์ผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้ประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทุกคุณลักษณะเพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษากำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น 4 ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม (3) หมายถึง นักเรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม

ดี (2) หมายถึง นักเรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม

ผ่าน (1) หมายถึง นักเรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่โรงเรียนกำหนด

ไม่ผ่าน (0) หมายถึง นักเรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่โรงเรียนกำหนด

นักเรียนที่ได้รับผลการประเมิน “ไม่ผ่าน (0)” จะต้องดำเนินการแก้ไขผลการประเมินตามกำหนดเวลา และกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดไว้ จึงจะได้รับการแก้ไขผลการประเมินเป็น “ผ่าน (1)”

4) การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษากำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็น 4 ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม(3) หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ

ดี (2) หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

ผ่าน(1) หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่มีข้อบกพร่องบางประการ

ไม่ผ่าน (0) หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

นักเรียนที่ได้รับผลการประเมิน “ไม่ผ่าน (0)” จะต้องดำเนินการแก้ไขผลการประเมินตามกำหนดเวลา และ

กิจกรรมที่คณะกรรมการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน กำหนดไว้ จึงจะได้รับการแก้ไขผลการประเมินเป็น “ผ่าน (1)”

3. การเปลี่ยนผลการเรียน

1) การเปลี่ยนผลการเรียน “0” อาจารย์ผู้สอนจัดสอนซ่อมเสริมในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่นักเรียนสอบไม่ผ่านก่อนแล้วจึงให้นักเรียนสอบแก้ตัวได้ไม่เกิน 2 ครั้ง

สำหรับภาคเรียนที่ 1 นักเรียนจะต้องสอบแก้ตัวตามปฏิทินที่โรงเรียนกำหนด (โดยมีช่วงเวลาในการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์) ถ้านักเรียนไม่สอบแก้ตัวตามระยะเวลาที่โรงเรียนกำหนด ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีก 1 ภาคเรียน

สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องสอบแก้ตัวให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น (ภายใน 31 มีนาคม)

การสอบแก้ตัวให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “1”

กรณีการสอบแก้ตัว 2 ครั้งแล้ว ยังได้ระดับผลการเรียน “0” อีก ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหลักสูตรและการสอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาที่นักเรียนได้ผลการเรียน “0” อาจารย์ผู้สอนที่ประเมินให้นักเรียนได้ผลการเรียน “0” โดยกรรมการมีหน้าที่พิจารณาดังนี้

ดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผลการเรียนของนักเรียน โดยปฏิบัติ ดังนี้

1) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐาน ให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น (แนวปฏิบัติการเรียนซ้ำให้ดำเนินการตาม หัวข้อ การเรียนซ้ำรายวิชา หน้า 5)

2) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ให้หมายเหตุในระเบียบแสดงผลการเรียนว่าเรียนแทนรายวิชาใด

2) การเปลี่ยนผลการเรียน “ร”

ให้นักเรียนดำเนินการแก้ไข “ร” ตามสาเหตุ เมื่อนักเรียนแก้ไขปัญหาเสร็จแล้วให้ได้ระดับผลการเรียนตามปกติ (ตั้งแต่ 0 - 4)

ถ้านักเรียนไม่ดำเนินการแก้ไข “ร” จากสาเหตุการส่งงานไม่ครบ ตามที่กำหนดไว้ในประมวลรายวิชา หรือที่ผู้สอนกำหนด แต่มีผลการประเมินระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน ให้อาจารย์ผู้สอนนำข้อมูลที่มีอยู่ตัดสินผลการเรียน **ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย** ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะขยายเวลาการแก้ “ร” ออกไปอีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 10 เมษายน เพื่อนำผลไปใช้ต่อในระดับอุดมศึกษา และใช้ในการจัดชั้นเรียนเมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้เรียนซ้ำหากผลการเรียนเป็น “0” ให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์ภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

เมื่อนักเรียนได้รับผลการเรียน “ร” ขอให้อาจารย์ผู้สอนดำเนินการส่งผลการเปลี่ยนผลการเรียน “ร” ดังนี้

1) กรณีอาจารย์ผู้สอนมีผลการประเมินระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนแล้ว และนักเรียนไม่ได้ส่งงานเพื่อแก้ไขผลการเรียน ร ขอให้ตัดสินผลการเรียนและส่งผลการประเมินที่นักเรียนได้รับภายในการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1

2) กรณีนักเรียนขาดผลการประเมินระหว่างภาคเรียนหรือปลายภาคเรียน ขอให้ผู้สอนดำเนินการให้นักเรียนมาสอบให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาการสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 **ยกเว้นกรณีผู้สอนไม่สามารถตัดสินผลการประเมินของนักเรียนได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย** ขอให้ผู้สอนทำบันทึกข้อความนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน เพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาการส่งผลการเปลี่ยนผลการเรียน “ร” อีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน ทั้งนี้หากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหลักสูตรและการสอนหรือคณะกรรมการวิชาการฯ พิจารณานุญาตให้เข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่นับเป็นการขาดเรียน ให้อาจารย์ผู้สอนส่งผลการประเมินเป็น “ร”

3) การเปลี่ยนผลการเรียน “มส”

การเปลี่ยนผลการเรียน “มส” มี 2 กรณี ดังนี้

1) กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน “มส” เพราะมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนในรายวิชานั้นให้โรงเรียนจัดให้เรียนเพิ่มเติมโดยใช้ชั่วโมงสอนซ่อมเสริมหรือใช้เวลาว่างหรือใช้วันหยุดหรือมอบหมายงานให้ทำงานมีเวลาเรียนครบตามที่กำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น แล้วจึงให้วัดผลปลายภาคเป็นกรณีพิเศษ ผลการแก้ “มส” ให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “1” การแก้ “มส” กรณีนี้ให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 10 เมษายน เพื่อนำผลไปใช้ต่อในระดับอุดมศึกษา และใช้ในการจัดชั้นเรียนถ้านักเรียนไม่มาดำเนินการแก้ “มส” ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้เรียนซ้ำยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะขยายเวลาการแก้ “มส” ออกไปอีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน แต่เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐาน ให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น

(2) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน ให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่

2) กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน “มส” และมีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้

(1) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐานให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น

(2) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติมให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน ให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ให้หมายเหตุในระเบียบแสดงผลการเรียนว่าเรียนแทนรายวิชาใด

การเรียนซ้ำรายวิชา

นักเรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว 2 ครั้งแล้วไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้เรียนซ้ำรายวิชานั้น ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนในการจัดให้เรียนซ้ำในช่วงใดช่วงหนึ่งที่โรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม เช่น พักกลางวัน วันหยุด ชั่วโมงว่างหลังเลิกเรียน ภาคฤดูร้อน เป็นต้น

ในกรณีภาคเรียนที่ 2 หากนักเรียนยังมีผลการเรียน “0” “ร” “มส” ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคเรียนปีการศึกษาถัดไป โรงเรียนอาจเปิดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียนของนักเรียน

4) การเปลี่ยนผล “มพ”

กรณีที่นักเรียนได้ผล “มพ” โรงเรียนต้องจัดซ่อมเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมในส่วนที่นักเรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลจาก “มพ” เป็น “พ” ได้ ทั้งนี้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนนั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

4. การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษา นักเรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1) รายวิชาพื้นฐานได้รับผลการเรียนผ่านทุกรายวิชา

2) รายวิชาเพิ่มเติม

2.1) ได้รับผลการเรียนผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของหน่วยกิตรายวิชาเพิ่มเติมที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น และ

2.2) ได้รับผลการเรียนผ่านเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนรายวิชาเพิ่มเติมที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น

3) นักเรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามที่โรงเรียนกำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (มีผลการประเมิน “ผ่าน(1)”)

4) ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นควรได้ไม่ต่ำกว่า 1.00

ทั้งนี้รายวิชาใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนสามารถซ่อมเสริมนักเรียนให้ได้รับการแก้ไขในภาคเรียนถัดไป สำหรับภาคเรียนที่ 2 ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

นอกจากนี้หากนักเรียนไม่สามารถแก้ไขผลการประเมินตามข้อ 3) เฉพาะการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ตามหนังสือเลขที่ ศร 04010/2003 ลงวันที่ 30 กันยายน 2564) ได้ตามกำหนดเวลา ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนและการเลื่อนชั้นเรียนหากเห็นว่าสามารถพัฒนาและซ่อมเสริมได้ สามารถผ่อนผันนักเรียนเลื่อนชั้นได้ โดยให้พิจารณาร่วมกับเกณฑ์การเรียนซ้ำชั้น

5. การสอนซ่อมเสริม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเต็มตามศักยภาพ

การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือ เจตคติ/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนต้องจัดสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอนซ่อมเสริมสามารถดำเนินการได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

1) นักเรียนมีความรู้/ทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอที่จะศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ควรจัดการสอนซ่อมเสริม ปรับความรู้/ทักษะพื้นฐาน

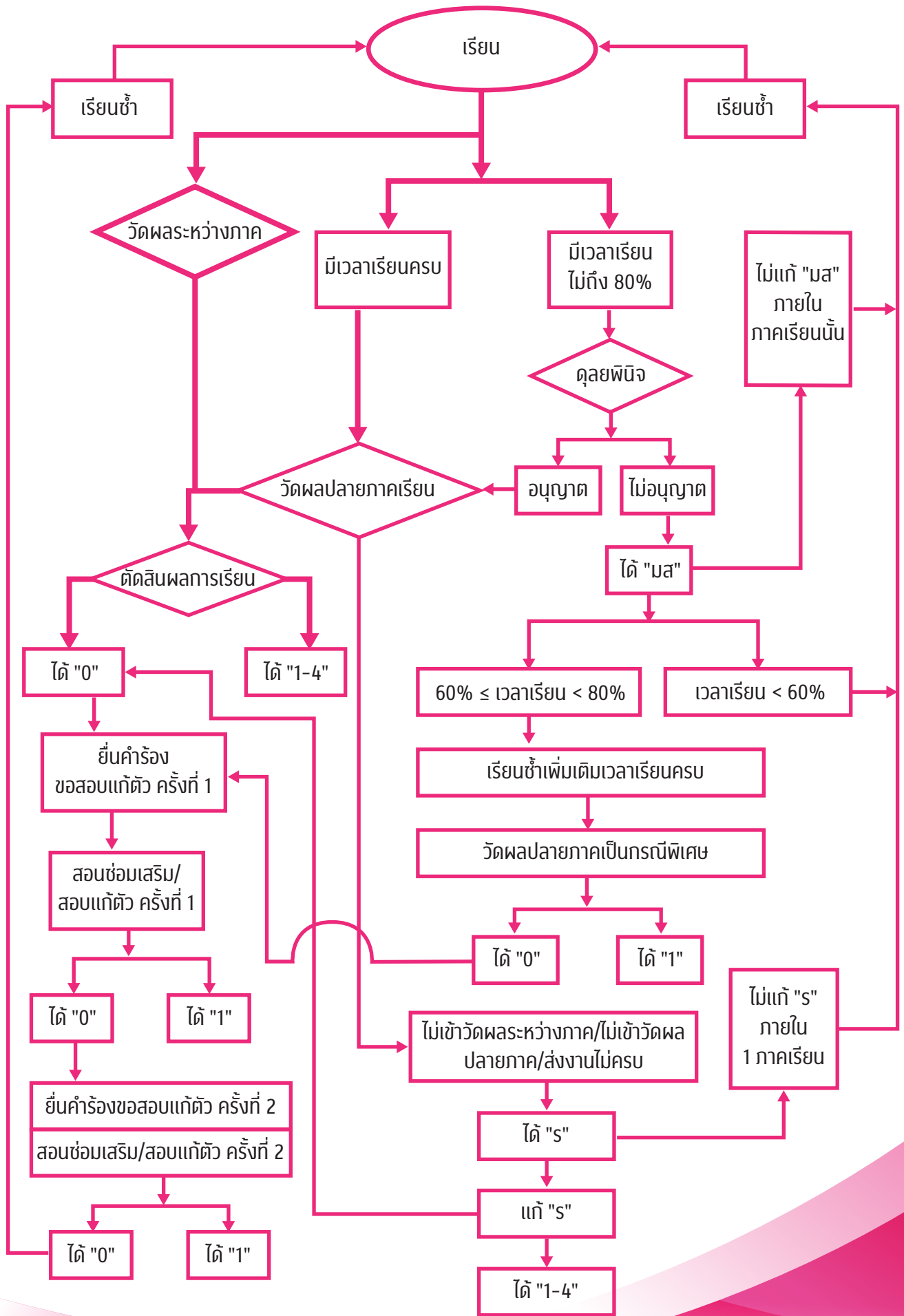
2) นักเรียนไม่สามารถแสดงความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในการประเมินผลระหว่างเรียน

3) นักเรียนได้รับผลการเรียน “0” ให้จัดการสอนซ่อมเสริมก่อนสอบแก้ตัว

4) กรณีนักเรียนมีผลการเรียนไม่ผ่าน สามารถจัดสอนซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน

จากรายละเอียดต่างๆ ข้างต้น สรุปเป็นแผนภาพที่ 1 แสดงกระบวนการตัดสินใจและแก้ไขผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา

แผนภาพแสดงกระบวนการตัดสินและแก้ไขผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา

6. การเรียนซ้ำชั้น

นักเรียนที่ไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น โรงเรียนอาจตั้งคณะกรรมการ พิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ

การเรียนซ้ำชั้น มี 2 ลักษณะ คือ

1) นักเรียนมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นต่ำกว่า 1.00 และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

2) นักเรียนมีผลการเรียน 0 , s, มส เกินครึ่งหนึ่งของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษานั้น

ทั้งนี้ หากเกิดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือทั้ง 2 ลักษณะ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา หากเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้ซ้ำชั้น โดยยกเลิกผลการเรียนเดิมและให้ใช้ผลการเรียนใหม่แทน หากพิจารณาแล้วไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนในการแก้ไขผลการเรียน

หมายเหตุ กรณีที่นักเรียนไม่สามารถเลื่อนชั้นได้ และไม่ถึงเกณฑ์เรียนซ้ำชั้น ให้นักเรียนดำเนินการแก้ไขผลการเรียนจนกว่าจะสามารถเลื่อนชั้นได้ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเปิดภาคเรียน และมีเวลาเรียนในระดับชั้นใหม่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

7. เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1) นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่โรงเรียนกำหนด

2) นักเรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต

3) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

4) นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

5) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

8. เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1) นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่โรงเรียนกำหนด

2) นักเรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

3) นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

4) นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

5) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด

1. แนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์ในการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 และ การสอบแก้ตัวครั้งที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

การสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 ให้ดำเนินการสอบแก้ตัวให้แล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์แรกหลังประกาศผลสอบ และขอให้อาจารย์ผู้สอน/ผู้ประสานงานส่งผลการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 ภายในเวลาดังกล่าว

การสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 ให้ดำเนินการสอบแก้ตัวให้แล้วเสร็จภายในเวลา 4 สัปดาห์แรกหลังจากการประกาศผลการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 (ก่อนการวัดผลระหว่างภาค ภาคเรียนที่ 2) และขอให้อาจารย์ผู้สอน/ผู้ประสานงานส่งผลการสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 ภายในเวลาดังกล่าว

หากพ้นระยะเวลาการสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 แล้ว ให้ถือเป็นการสอบแก้ตัวครั้งพิเศษ โดยจะต้องดำเนินการสอบแก้ตัวให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 10 เมษายน หากนักเรียนไม่สามารถดำเนินการหรือสอบแก้ตัวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายในวันที่ 10 เมษายน นักเรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชานั้น ๆ ในระหว่างปิดภาคเรียน(ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนฤดูร้อน) และดำเนินการวัดและประเมินผลรายวิชานั้นๆให้แล้วเสร็จภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

ภาคเรียนที่ 2

การสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 ให้ดำเนินการสอบแก้ตัวให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่โรงเรียนกำหนด (ก่อนการตัดสินผลการเรียนของปีการศึกษานั้นๆ) และขอให้อาจารย์ผู้สอน/ผู้ประสานงานส่งผลการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 ภายในเวลาดังกล่าว

การสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 ให้ดำเนินการสอบหลังจากการประกาศผลการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1 โดยกำหนดการส่งผลแก้ตัวครั้งที่ 2 จะดำเนินการให้เสร็จภายในไม่เกินวันที่ 10 เมษายน

หากพ้นระยะเวลาการสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 และนักเรียนไม่สามารถดำเนินการหรือสอบแก้ตัวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายในวันที่ 10 เมษายน นักเรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชานั้น ๆ ในระหว่างปิดภาคเรียน(ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนฤดูร้อน) และดำเนินการวัดและประเมินผลรายวิชานั้นๆให้แล้วเสร็จภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

ดำเนินการวัดและประเมินผลรายวิชานั้นๆให้แล้วเสร็จภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ.2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี)

2. แนวปฏิบัติสำหรับการส่งผลการเปลี่ยนผลการเรียน “ร”

เมื่อนักเรียนได้รับผลการเรียน “ร” ขอให้อาจารย์ผู้สอนดำเนินการส่งผลการเปลี่ยนผลการเรียน “ร” ดังนี้

1) กรณีอาจารย์ผู้สอนมีผลการประเมินระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนแล้ว ขอให้ตัดสินผลการเรียนและส่งผลการประเมินที่นักเรียนได้รับภายในการสอบแก้ตัวครั้งที่ 1

2) กรณีนักเรียนขาดผลการประเมินระหว่างภาคเรียนหรือปลายภาคเรียนขอให้ผู้สอนดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาการสอบแก้ตัวครั้งที่ 2 **ยกเว้น กรณีผู้สอนไม่สามารถตัดสินผลการประเมินของนักเรียนได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย ขอให้ผู้สอนทำบันทึกข้อความนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน เพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาการส่งผลการเปลี่ยนผลการเรียน “ร” อีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน**

3. แนวปฏิบัติสำหรับการเลื่อนชั้น

เมื่อนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่สามารถแก้ไขผลการประเมินให้แล้วเสร็จภายในวันสิ้นสุดปีการศึกษาตามประกาศของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. 2549 (ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม ของทุกปี) นักเรียนจะยังไม่มีสิทธิ์เข้าชั้นเรียน จนกว่าจะแก้ไขผลการเรียนให้เสร็จสิ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาถัดไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียน

กรณี นักเรียน มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนในรายวิชานั้น นักเรียนจะได้รับผลการประเมิน มส. และให้เรียนซ้ำในรายวิชานั้น

(อาจารย์พรพรหม ชัยจิตรพรสุข)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาริดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

และรองคณบดีคณะครุศาสตร์